STELLINGWERVER WIJSHEDEN

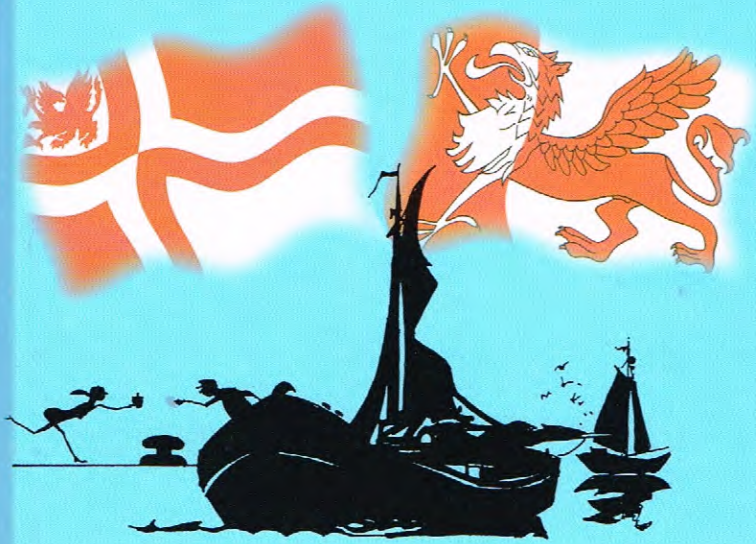

met vele prachtige illustraties

Bij uitgeverij Verba verschenen reeds:

Oosterse wijsheden
Chinese wijsheid
Zen wijsheden
Tao wijsheden
Boerenwijsheid
Liefdeswijsheden
Bijbelse wijsheid
Joodse wijsheden
Boeddhistische wijsheden
Nederlandse wijsheden
Brabantse wijsheden
Friese wijsheden
Zeeuwse wijsheden
Drentse wijsheden
Groningse wijsheden
Stellingwerver wijsheden
Russische wijsheden
Wijsheden over het weer
Erotische wijsheden

Nieuwe uitgaven in voorbereiding.

STELLING-WERVER WIJSHEDEN

verzameld door:
Henk en Sietske Bloemhoff

met illustraties van:
Will Berg

Uitgeverij Verba

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar
gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij
elektronisch, mechanisch, door fotokopieën,
opnamen, of enig andere manier, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

Copyright voor deze uitgave: Verba b.v.,
Hoevelaken, 2000
Distributie: RuitenbergBoek, Soest
NUGI 612
ISBN 90 5513 429 5

Woord vooraf

In dit bundeltje is een aantal Stellingwerver wijsheden, zei- en weerspreuken en dergelijke bijeengebracht. Wat is Stellingwerf en wat is het Stellingwerfs? Stellingwerf is de oude, langgerekte landstreek in Zuidoost-Friesland die in de Middeleeuwen een eigen bestuur kende met aan het hoofd gekozen 'stellingen' (rechters). De regio Stellingwerf wordt tegenwoordig gevormd door de gemeenten Oost- en West-Stellingwerf, die beide nog het oude Stellingwerfse wapendier de griffioen in het wapen dragen. In de Middeleeuwen waren de Stellingwervers politiek vaak sterk op Friesland georiënteerd, maar hun taal was en is nog steeds Stellingwerfs. Dat is een eigen 'deel' van het Nedersaksisch, een taal die in Nederland verder in heel Groningen, Drenthe en Overijssel en ook in delen van Gelderland wordt gesproken. Al is het Stellingwerfs Nedersaksisch, toch heeft het ook elementen die Fries aandoen. Soms gaan die terug op een oude, gemeenschappelijke basis, soms is er sprake van recente ontlening. Ook al werd Stellingwerf in 1500 door het Duitse hof bij

Friesland ingelijfd, Stellingwerf en het Stellingwerfs hebben hun eigen karakter en positie tot op de dag van vandaag weten te behouden.
De wijsheden en spreuken in dit boekje zijn een eigen keus uit veel meer spreuken, zegswijzen enzovoort. Vele ervan komen uit de delen van het *Stellingwarfs Woordeboek* die inmiddels zijn verschenen, of uit het basismateriaal voor dit woordenboek. Ook is geput uit materiaal dat informanten mij eerder aanleverden voor een te zijner tijd te verschijnen bundel volksrijmpjes. De royale inbreng van Johan Veenstra uit Nijeholtpa en van wijlen mevrouw J. Russchen-Houkema uit Donkerbroek verdient hier met ere genoemd te worden. De samenstellers zijn er de Stichting Stellingwarver Schrieversronte erkentelijk voor dat deze bundel in instituutstijd kon worden samengesteld.

Henk Bloemhoff,
streektaalfunctionaris voor het Stellingwerfs

Die wat speert, die wat het.

Wie wat spaart, die heeft wat.

Een spierling en een spicht,
dat is wel een mooi gezicht.

Een spierling en een spichtig mens,
dat is wel een mooi gezicht. ★

Ie kun d'r beter van pissen
as van een pakkien spiekers.

Je kunt er beter van plassen
dan van een pakje spijkers. ★

As et bi'j een aander regent,
ligt mien schottel ok niet
ommekeerd.

Als het bij een ander regent,
ligt mijn bord ook niet omgekeerd. ★

De duvel schit altied
op een grote hoop.

De duivel schijt altijd
op een grote hoop. ★

Stront, wie het je scheten!

Stront, wie heeft je gescheten! ★

Een spoek van veerof is altied
maller as van dichtebi'j.

Een spook lijkt vanuit de verte
altijd raarder dan van dichtbij. ★

Ie moe'n et wit van et geel
onderscheiden.

Je moet het witte van het gele
onderscheiden. ★

Aj' in de sloot springen,
woj' haost altieten nat
om beiden bienen.

Als je in de sloot springt,
worden haast altijd
*je beide benen nat.**

Grote huzen en gien laand,
dikke koppen en gien verstaand.

Grote huizen en geen land,
dikke koppen en geen verstand. ★

't Is een spul mit et spul
om et spul bi'j et spul te holen.

Het is een gedoe met het spul
om het spul bij het spul te houden. ★

Spi'jers bin di'jers.

Kinderen die spuwen gedijen goed.

Wie in et schip zit, moet veren.

Wie in het schip zit, moet varen. ★

Et laeste schip
moet ok vracht hebben.

Het laatste schip
*moet ook lading hebben.**

Een hond wil wel es prezen wodden,
laot staon van een meenske.

Een hond wordt graag geprezen
en een mens helemaal.

'Dat zit,' zee de smid
en hi'j zette zien wief
mit 't gat op 't kachellit.

'Dat zit,' zei de smid
en hij zette zijn vrouw
met haar achterste op het
kacheldeksel.

As je de neuze jokt,
hej' wat te goede:
een klok, een smok of...
stront roeken!

Jeukt je neus,
dan heb je nog iets te goed:
een slok drank, een kus of...
stront ruiken.

Aj' een hond smieten willen,
kuj' altied wel een stok vienen.

Als je een hond wilt slaan,
kun je altijd wel een stok vinden.

Vroeger hadden kiender snotneu-
zen
en now hebben snotneuzen kiender.

Vroeger hadden kinderen snotneuzen
en nu hebben snotneuzen kinderen.

'Hool je snaeter,'
zee Haarm de kaeter.

'Hou je snater,'
zei Harm de kater.

Die kan dichten en riemen
as gekke Siemen.

Die kan dichten en rijmen
*als gekke Sijmen.**

'Alles mit maote,' zee de snieder
en hi'j sleug zien wief
mit de ellestok.

'Alles met mate,' zei de kleermaker
en hij sloeg zijn vrouw
met de ellestok.

Zundagswark is niet stark,
een maendagssteke duurt gien weke,
mar deensdag snel,
dan gaot et de hiele weke wel.

Zondagswerk is van slechte
kwaliteit,
een inspanning op maandag
geeft geen blijvend resultaat,
maar gaat het op dinsdag vlot,
dan gaat het de hele week goed.

Aj' spek an de paol bienen,
kommen ze d'r niet op of.

Bind je spek aan de paal,
*dan komt er juist niemand op af.**

Ie moe'n gien spek
in een honnenust gooien.

Je moet geen spek
*in een hondennest gooien.**

D'r is gien oorlog
of d'r blieven soldaoten over.

Bij elke oorlog
*blijven soldaten over.**

Ie moe'n gien spek
in een honnenust zuken.

Probeer geen spek
*in een hondennest te vinden.**

Ik en de hik gongen over et meer,
de hik bleef weg en ik kwam weer.

Ik en de hik gingen over het meer,
de hik bleef weg en ik kwam terug. ★

Sni'j in de sliek,
mit drie daegen een hadde diek.

Zie je sneeuw in de modder,
dan heb je met drie dagen
een opgevroren pad.

Et is altied vet
in aandermaans schottel.

Je ziet altijd vet
in het bord van een ander. ★

Verstaand komt mit de jaoren.

Het verstand komt met de jaren.

Melk
is goed veur elk,
mar niet veur Jan,
die pist d'r van.

Melk is goed voor iedereen,
maar niet voor Jan, die plast ervan.

Roomse paepen
die kun niet gaepen
om de dikke kin,
daor zit de duvel in.

Katholieken kunnen niet gapen
vanwege hun dikke kin,
daar zit de duivel in.

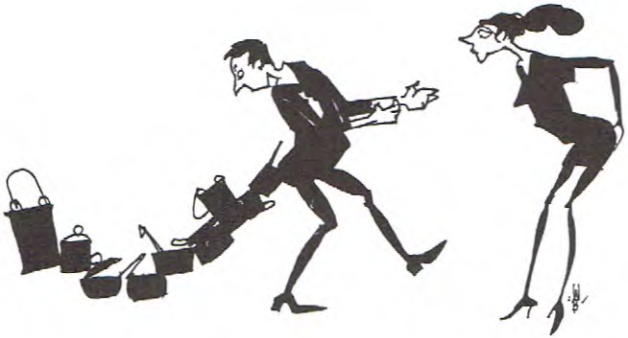

Zegen in t Ni'jjaor,
wi'j' mi'j wat geven
dan hoop ik daj' lang leven,
Wi'j' mi'j niks geven,
dan hoop ik dat je de potten en
de pannen an de kont vaastekleven.

Veel geluk in het nieuwe jaar,
wil je me wat geven,
dan hoop ik dat je lang leeft,
wil je me niks geven,
dan hoop ik dat je potten en
*pannen aan je kont blijven kleven.**

'Dat gong d'r gauw vandeur,'
zee de pappegaai
en doe vrat de katte him op.

'Dat ging er vlot vandoor,'
zei de papegaai
en toen vrat de kat hem op.

Die het et aende ok in de bek.

*Die heeft zijn achterste ook in zijn mond.**

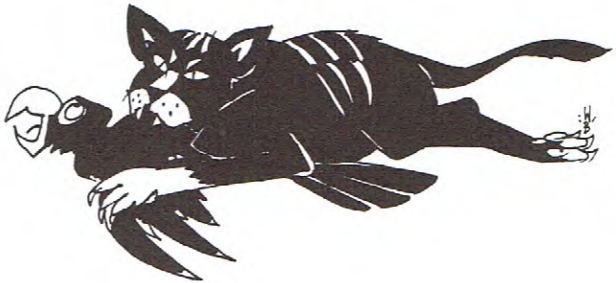

Schellen, schellen dot gien zeer,
houw ie mi'j dan houw ik je weer.

Schelden, schelden doet geen pijn,
sla je mij dan sla ik je terug. ★

Elk zienes,
dan het de duvel niks.

Ieder het zijne,
dan krijgt de duivel niks. ★

'Kleur bi'j kleur,' zee de bakker
en doe gooide hi'j
een rottekeutel deur de krenten.

'Kleur bij kleur,' zei de bakker
en hij gooide
een rattenkeutel door de krenten.

'Dat is mis,' zee poeke
en doe gong ze de aandere kaante
uut.

'Dat is mis,' zei de poes
en ze ging de andere kant uit.

'Hoe hoger hoe beter,'
zee de kikkerd
en doe hadde de sturk him
in de bek.

'Hoe hoger hoe beter,'
zei de kikker
en toen had de ooievaar hem
in zijn bek.

'Kaant wark,'
zee de schaopescheerder
en doe nam hi'j de stat mit.

'Mooi afgewerkt,'
zei de schapenscheerder
en toen nam hij de staart mee.

'Alle beties helpen,' zee de man
en hi'j piste in de zee.

'Alle beetjes helpen,' zei de man
en hij plaste in zee.

'Alle beties helpen,'
zee de potschipper
en doe gooide hi'j et wief
overboord.

'Alle beetjes helpen,'
zei de potschipper
en toen gooide hij zijn vrouw
overboord.

''t Is waeter en vuur,'
zee 't oolde wief
en doe piste ze in de teste.

'Het is water en vuur,'
zei het oude mens
en toen plaste ze in de test.

'Geld bi'j de bult,'
zee de bochel
en doe legde hi'j een cent
op 'e rogge.

'Geld bij de vleet,'
zei de gebochelde
en toen legde hij een cent
op zijn rug.

'Ieder zien meuge,' zee de boer
en hi'j nam viegen veur de dust.

'Ieder zijn meug,' zei de boer
en hij nam paardenvijgen
voor de dorst.

'Daor heur ik jow,' zee dove Jouk
en doe leup d'r een moes
over de zoolder mit klompen an.

'Daar hoor ik je,' zei dove Jacob
en toen liep er een muis
over de zolder met klompen aan.

'Wat een stommel,' zee de poep
en hi'j mi'jde
de kop van 't heerspit.

'Wat een dikke stomp,' zei de poep
(hannekemaaier)
en hij maaide
de kop van het haarspit.

'Hoe stiller hoe beter,'
zee et oolde wief
en ze zat mit et gat
in de braannettel.

'Hoe stiller hoe beter,'
zei het oude wijf
en ze zat met haar achterste
in de brandnetels.

'Et is me zoe'n volkien,'
zee de boer en doe had hi'j
een kroje mit kikkers.

'Een merkwaardig volkje,'
zei de boer en toen had hij
een kruiwagen vol kikkers.

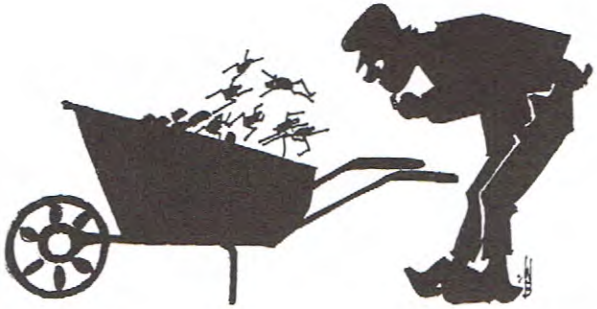

'Laot now de winter mar kom-
men,'
zee de man en doe had hi'j
twie turfies en een hooltien.

'Laat nu de winter maar komen,'
zei de man en toen had hij
twee turfjes en een houtje.

'Hoe laete is 't?'
'Kwat over de sluus,
aj' hadde lopen bi'j' gauw thuus.'

'Hoe laat is het?'
'Kwart over de sluis,
als je hard loopt ben je gauw thuis.'

'Gang is alles,' zee de slakke
en doe sprong hi'j op een podde.

'Vaart is alles,' zei de slak
en toen sprong hij op een pad.

'Votgooien is 't laeste,'
zee de turf
en doe belaande hi'j in de kachel.

'Weggooien is het laatste,'
zei de turf
en toen belandde hij in de kachel.

'Elk een bokse,' zee de vrouw
en doe nam ze de hiele broek.

'Elk een pijp,' zei de vrouw
en toen nam ze de hele broek.

'Watte...?'
'De hond schit meer as de katte!'

'Wat...?'
'De hond schijt meer dan de kat!'

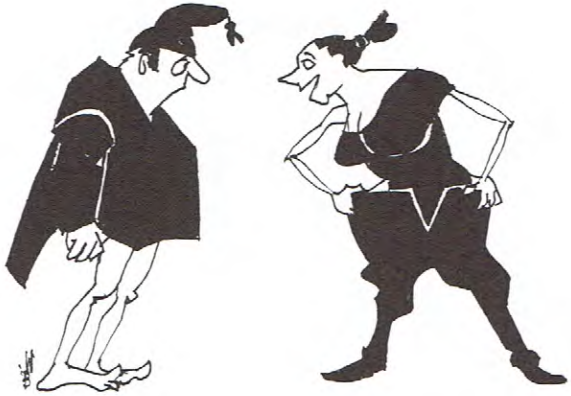

'Waor gaoj' henne?'
'Naor de boerevenne,
waor de katte schit,
daor gao ik niet henne.'

'Waar ga je heen?'
'Naar het boerenveenland,
waar de kat schijt
ga ik niet naar toe.'

'Zuwwe wedden?'
'Wedden om twie kedden,
wedden om een oold peerd
is me 't hiele wedden niet weerd.'

'Zullen we wedden?'
'Wedden om twee ketten
(kleine paarden),
wedden om een oud paard
is me het hele wedden niet waard.'

Hej' dust,
gao naor Berend Bust,
die het een hontien,
die pist je wat in 't montien.

Heb je dorst, ga naar Berend Bust,
die heeft een hondje,
dat plast wel wat in je mond.

Hej' honger,
gao naor Berend Bonger,
die het een hontien,
die poept je wat in 't montien.

Heb je honger,
ga naar Berend Bonger,
die heeft een hondje,
dat poept wel wat in je mond.

'Hen?'
'Haenen verkopen we niet,
kiepen eten we zels op.'

'Hè?'
'Hanen verkopen we niet,
kippen eten we zelf op.'

Donder in et kaele hoolt
maekt koold.

Onweert het en zit er nog geen
blad aan de bomen,
dan blijft het lang koud.

Noordenstof
komt mooi weer of.

Stofregen uit het noorden
levert mooi weer op.

Een grune kast,
een witte Paosken.

Heb je een groene kerst,
dan heb je met Pasen sneeuw.

Regen in de brobbel,
drie daegen in de hobbel.

Regent het met dikke druppels
in het water,
dan is het drie dagen mis met het weer.

De boer zien geld is niet van blik.

De boer z'n geld is niet van blik. ★

Pissen giet veur daansen.

Plassen gaat voor dansen. ★

Daor lopt een strepien tussendeur.

Daar loopt een streepje tussendoor. ★

Daor bin ok gien punties an slepen.

Aan die persoon zijn geen puntjes geslepen. ★

Boeren, viskers en jaegers
bin klaegers.

Boeren, vissers en jagers
zijn klagers.

Hier te zitten en niet te verkopen,
daor kan mien schostien
niet van roken.

Ik kan niet maar wat zitten niksen,
daar kan mijn schoorsteen
niet van roken.

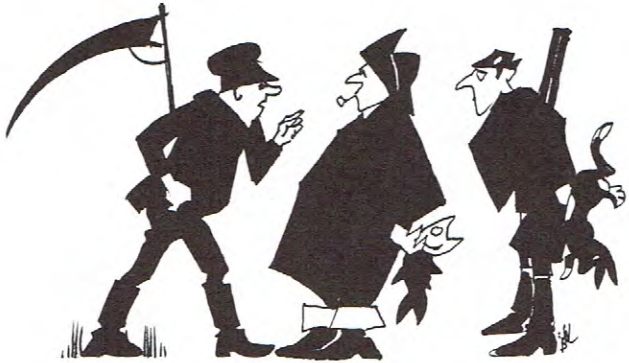

'Mar now,' zee de pappegaai.

*'Maar nu,' zei de papegaai.**

't Is zo waor as Wopke leeft,
en Wopke is al zeuven jaor dood...

't Is zo waar als Wopke leeft,
en Wopke is al zeven jaar dood...

'Et wisse veur et onwisse,'
zee de boer en doe bun hi'j
de dooie hond de bek dichte.

'Het zekere voor het onzekere,'
zei de boer en toen bond hij
de dode hond z'n bek dicht.

Gien zaoterdag in 't jaor,
of de zunne schient
helder en klaor.

Er is geen zaterdag in het jaar,
of de zon schijnt helder en klaar.

Van aachteren ziej'
een koe in 't gat.

Van achteren zie je
een koe in de aarsopening. ★

't Huj op en de koe dood!

Het hooi op en de koe dood. ★

Een aander je gat lienen
en zels deur de ribben schieten!

Een ander je aars lenen
en zelf door je ribben poepen. ★

't Kalft zwaor mit Wietse.

*Die persoon 'kalft' moeilijk.**

'Hier li'jt et,' zee de vos
en doe zat hi'j
aachter een bentepolle.

'Hier is luwte,' zei de vos
en toen zat hij
achter een pol bentgras.

Sloegerd zol ok,
mar die sturf eerder.

Sufferd zou ook,
*maar die stierf nog eerder.**

Mit een kroeme stok
kuj' nog wel een rechte slag slaon.

Met een kromme stok
kun je toch nog wel een rechte slag
*slaan.**

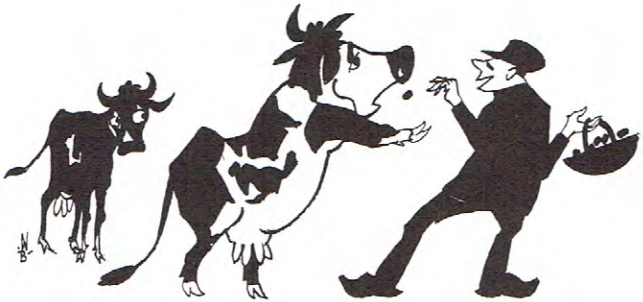

Een grienende koe
krigt nog wel es wat,
wat een stilzwiegende
veurbi'j gaot.

Een zeurende koe
krijgt nog wel eens iets
wat een andere die zich stilhoudt
niet krijgt.

Alle euliekoeken in et zaand
en de klonties in de ziepe!

Alle oliebollen in het zand
*en de klontjes in de zeep.**

Iedere gek het zien gebrek,
is 't niet an de poten,
dan wel an de bek!

Elke gek mankeert wel iets,
is het niet aan zijn benen,
*dan wel aan zijn mond.**

Ie wo'n van strontkarren
overreden,
een rietuug gaot om je henne.

Je wordt door strontwagens
overreden,
*een rijtuig gaat om je heen.**

Een slakke zicht meer van de weg
as een haeze.

Een slak ziet meer van de weg
*dan een haas.**

Die de vis laekt,
kocht ze.

Wie afkeurend over vis praat,
*koopt die toch.**

't Geval leit d'r
en et kiend moet redded wodden.

Het geval ligt er
*en het kind moet verzorgd worden.**

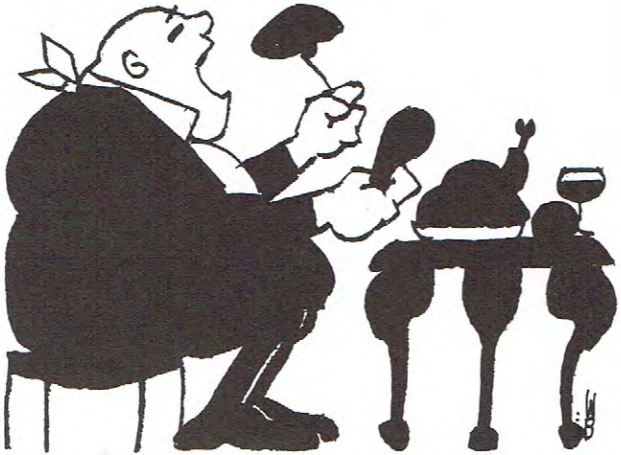

't Is beter dat de boek bast
as dat et eten bedarft.

Het is beter dat je buik springt
dan dat het eten bederft.

't Is een blinkerd
om een stinkerd.

Het is maar een korte bui,
maar er kan meer regen komen.

Die de stuver niet eert,
is de gulden niet weerd.

Wie de stuiver niet eert,
is de gulden niet waard.

Geniet van et leven,
et vligt veurbi'j en duurt mar even.

Geniet van het leven,
het vliegt voorbij en duurt maar kort.

Ik bin d'r uut
as een katte mit ien oor.

Ik heb het getroffen
als een kat met één oor. ★

De hond die je beten het,
moet je ok weer genezen.

De hond die je heeft gebeten,
moet je ook weer genezen. ★

Daor schiet ie mien kiepen,
et pluum vligt d'r of!

Daar schiet je mijn kippen,
*de veren vliegen eraf.**

Klaegers gien nood,
pochers gien brood.

Klagers hebben geen nood,
*opscheppers geen brood.**

Ik heb 't zo drok,
ik weet niet hoe.
Ik kan 't niet waachten
da'k wat doe.

Ik heb het zo druk
dat ik nauwelijks weet hoe.
Ik heb geen tijd
om ook maar iets te doen.

Ie kun gien twie roggen
uut ien varken snieden.

Je kunt geen twee ruggen
*uit één varken snijden.**

Wieven die kieven,
mar hael ie kiepen of kiender an
daor komt vaeke ruzie van.

Vrouwen kijven,
maar neem je kippen of kinderen,
dan ontstaat er vaak ruzie.

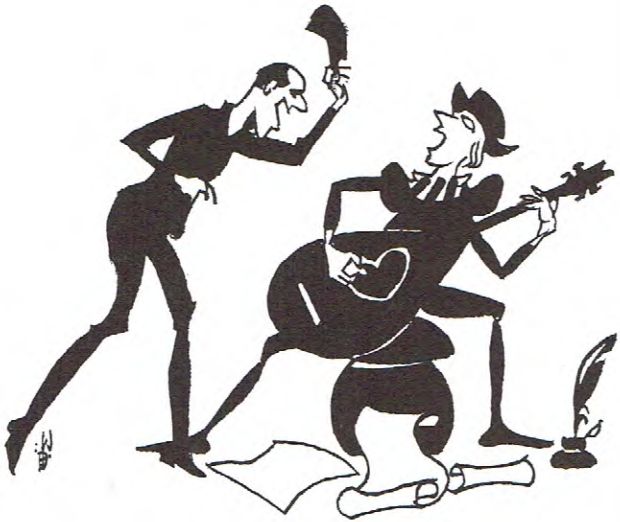

Die kan riemen en dichten,
ie zollen de pette d'r veur lichten.

Die kan zo goed rijmen
dat je je petje ervoor zou afnemen.

Doe waj' zeggen, dan lieg ie niet.

Doe wat je zegt, dan lieg je niet.

Bellen in de oren
en de buse plat,
strikken op 'e schoenen
en gien hemd om 't gat.

Bellen in de oren, maar platzak,
strikken op de schoenen,
*maar geen hemd om het lijf.**

Za'k je wat vertellen,
van Evert en van Nellen?
Nellen sleug de kiepe dood
en Evert smeet 'm in de sloot.

Zal ik je wat over Evert en Nellen
vertellen? Nellen sloeg de kip dood
en Evert gooide haar in de sloot.

''t Is hiete,' zee Griete.
''t Is waarm,' zee Haarm.
''t Is koold,' zee Joolt.

'Het is heet,' zei Griet.
'Het is warm,' zei Harm.
*'Het is koud,' zei Jolt.**

Kreers is mien dochter,
geld het ze niet!
Trouwen wil ze wel,
mar de vri'jers kommen niet.

Knap is mijn dochter,
geld heeft ze niet.
Ze wil wel trouwen,
maar er komen geen vrijers.

Feberwaori keurt je,
meert nemt je.

Februari keurt je,
*maart neemt je.**

Een flotte en een fleer,
ik bin d'r zo weer.

Een scheut en een grote spatter,
*ik ben zo terug.**

Ie moe'n de boer nooit
allienig laoten
mit de flesse en mit de maegd.

Je moet de boer nooit
alleen laten
met de fles en met de meid.

'Floep,' zee 't varken,
'al weer een bigge!'

'Floep,' zei het varken,
'al weer een big!'

Nao disse weer een frisse!

Na deze (partner) snel weer
een frisse!

Koj' een dukende gaanze tegen,
is d'r kaans op regen.

Zie je een duikende gans,
dan komt er mogelijk regen.

't Heufd kan wel te doen maeken
dat et gat slaeg krigt.

Het hoofd kan wel veroorzaken
*dat het achterste slaag krijgt.**

Dat schit een boer
as hi'j 't in 't gat het.

Dat poept een boer
*als hij het in zijn aars heeft.**

Beter in de wiede wereld
as in et nauwe gat.

Beter de wijde wereld in
dan in de nauwe aarsopening. ★

Gauw en goed is een keunst.

Gauw en tevens goed is een hele
kunst. ★

'Dat gebeurt ok niet weer,'
zee Jan, 'dat mien mem doodgaot
zonder dat ik d'r bi'j bin.'

'Dat gebeurt niet weer,'
zei Jan, 'dat mijn moeder sterft
zonder dat ik erbij ben.'

''t Is gebeurd,' zee borrel
en doe had hi'j zien wief
mit 't jong.

''t Is gebeurd,' zei borrel
en toen had hij een kind
bij zijn vrouw verwekt.

Aj' geld hebben doej' wonderen,
aj' 't niet hebben is 't donderen!

Als je geld hebt kun je veel,
als je het niet hebt is het
een en al ellende.

Geld, ha'k et mar
in een bescheten doekien!

Had ik maar geld
in een bescheten doekje. ★

De geldbuul hangt nooit gien
honderd jaor veur dezelde deure.

De geldzak hangt nooit
honderd jaar voor dezelfde deur. ★

Geld is reer goed.

Geld is raar spul. ★

Een proestende geite
het regen in de neuze.

Een niezende geit
*heeft regen in zijn neus.**

Geel is geel
en aj' recht kieken
bi'j' niet scheel!

Geel is geel
en als je recht kijkt,
ben je niet scheel.

Die zo wil, die zo zal.

Wie beslist zo wil, moet maar zo doen (en de eventuele gevolgen ondervinden).

De gevel siert et huus.

*De gevel siert het huis.**

Geleuven doen we in de karke, hier weten we et.

*Geloven doen we in de kerk, hier weten we het.**

De kost gaot veur 't gemaek.

Eerst heeft men kosten, daarna opbrengst.

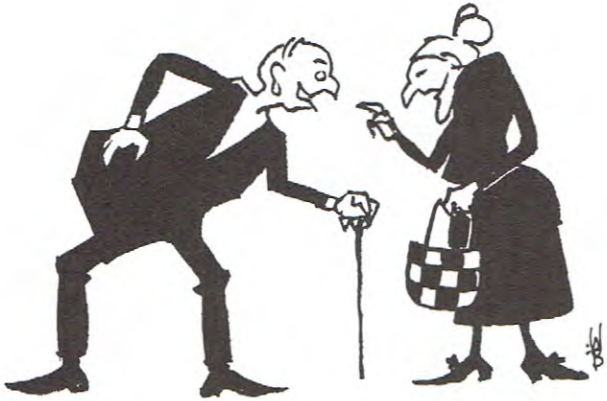

Op et aende van de daegen
ziej' malle gezichten.

Aan het eind van de dagen
zie je rare gezichten. ★

Zeg et laeste now mar eerst!

Zeg het laatste nu maar eerst. ★

An de ginne kaant ginderd,
bi'j de leren sliepstien.

Aan de gindse kant ginds,
*bij de leren slijpsteen.**

Wie in een glaezen huus zit,
moet niet mit stienen gooien.

Wie in een glazen huis zit,
moet niet met stenen gooien.

Ik zegge mar niks,
mar God heurt mi'j brommen.

Ik zeg maar niets,
*maar God hoort me brommen.**

Goed goechelen is log bedrog.

*Goed goochelen is groot bedrog.**

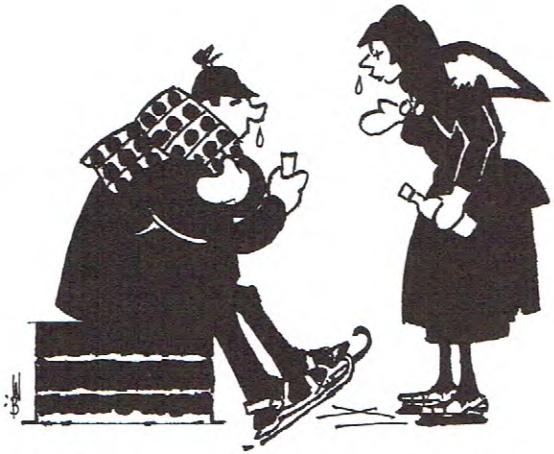

Een goeie Fries
is altied verkolen.

Een goede, echte Fries
is altijd verkouden.

Wat goed is, moet goed blieven.

Wat goed is, moet goed blijven. *

D'r is gien katte zo grauw
of hi'j wil wel es over de rogge
aaid wodden.

Geen kat zo grijs
of hij wil wel eens over de rug
worden geaaid. ★

Griep et leven,
eers gript et leven jow!

Grijp het leven,
anders grijpt het leven jou.

Stof wodt grof.

Stof wordt groot. ★

Een oolde bok lust nog wel es
een gruun blattien.

Een oude bok lust nog wel eens
*een groen blaadje.**

Et meerste wark is bi'j de grond.

Het meeste werk is werk bij of met
*de grond.**

Een goeie haene wodt niet vet.

*Een goeie haan wordt niet vet.**

Aj' de roeperd en de poeperd
mar eupen holen,
dan hael ie et veer.

Als je je mond en je aars
maar open weet te houden,
dan houd je het lang vol.

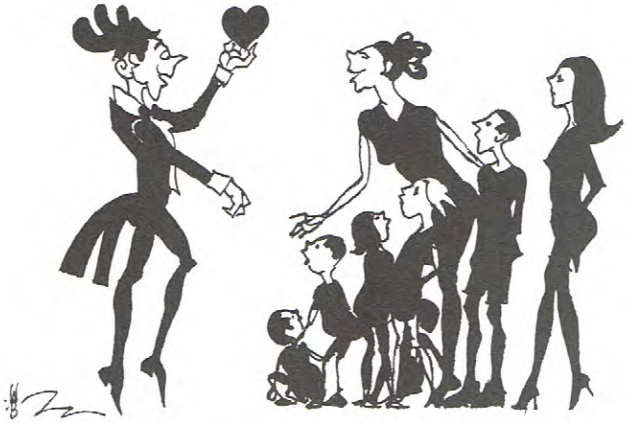

Veur een haeze en een slakke
is et op dezelde dag ni'jjaor.

Voor een haas en een slak
*is het op dezelfde dag nieuwjaar.**

Een haam in de boom,
een peerd mit stoom.

De nageboorte van een paard
in de boom
*geeft een paard met stoom.**

Hebben is hebben,
mar kriegen is de keunst!

Hebben is hebben,
maar in bezit krijgen is pas
een kunst.

Zeuven ure is meenselikhied.
Wie langer ligt is luiighied.

Zeven uur is menselijkheid.
*Wie langer ligt, is lui.**

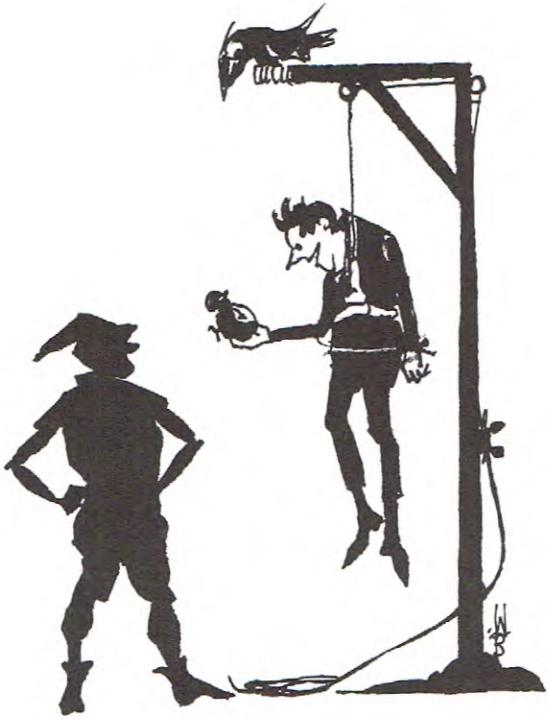

Ie kun lange hangen,
aj' et touw mar om de middel hebben.

Je kunt lang blijven hangen,
als je het touw maar om je middel hebt.

Op hassens gruuit gien haor.

*Op hersens groeit geen haar.**

Draank in de man,
verstaand in de kan.

Als de drank is in de man,
is de wijsheid in de kan.

Nao disse tied
komt weer een aandere tied.

Na deze tijd
*komt weer een andere tijd.**

Gien bescheid, goed bescheid.

Geen bericht, goed bericht.

Zo d'r an, zo d'r van.

Zomaar ineens heb je iets,
zomaar ineens ben je het kwijt.

Wat oold is bromt graeg,
wat jong is speult graeg.

Wie oud is bromt graag,
wie jong is speelt graag.

Mien gaank is gien doktersgaank.

Ik ben of hoef niet op weg naar de huis-
arts. *

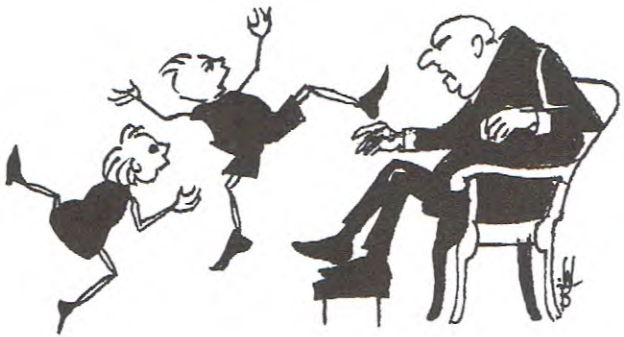

Hoe oolder, hoe gekker.

Hoe ouder, hoe gekker.

Waor hoge bomen staon,
kun gien kleiner gruuien.

Waar hoge bomen staan,
*kunnen geen kleinere groeien.**

Aj' over de hond kommen,
koj' ok over de stat.

Kun je over de hond heen komen,
*dan kom je ook over zijn staart.**

Et is mi'j om 't even,
as 't honnen binnen of teven.

Het is mij om het even,
of het nu mannetjes- of
*vrouwtjeshonden zijn.**

Laeste koe de hekke toe.

De laatste koe moet het hek
*dicht doen.**

Dit is now en dit is now et laeste:
't oolde wief het 't gat verbraand
en dat komt van de teste.

Dit is nu en dit is nu het laatste:
de oude vrouw heeft haar achterste
verbrand en dat komt door de test.

VERKLARING VAN ENKELE WIJSHEDEN

Blz. 7 Twee magere mensen bij elkaar lijkt wel mooi.

Blz. 8 Een borrel is zo slecht nog niet.

Blz. 8 Gaat het een ander goed, dan gaat het mij ook niet slecht.

Blz. 9 Rijken krijgen altijd nog meer.

Blz. 9 Men kan veel verbeelding hebben, terwijl de afkomst niets voorstelt.

Blz. 10 Leer je iemand beter kennen, dan valt hij mee.

Blz. 10 Je moet het minder goede van het goede onderscheiden.

Blz. 13 Een ongeluk komt zelden alleen.

Blz. 14 Men kan wel een rijke of intelligente indruk maken, maar als je dat niet bent heb je er niets aan.

Blz. 14 Het is een heel gedoe alles altijd goed

voor elkaar te hebben en te houden.

Blz. 15 Als je begint moet je doorzetten.

Blz. 16 Voor de laatste moet ook iets overblijven.

Blz. 22 Die persoon kan heel goed dichten.

Blz. 25 Als je alles in het werk stelt om iets voor elkaar te krijgen, lukt het soms toch niet.

Blz. 25 Je moet niet iets geven als je weet dat het meteen wordt opgemaakt. Ook: je moet de kat niet op het spek binden.

Blz. 26 Wat er ook gebeurt, er blijven altijd mensen over.

Blz. 26 Verwacht niet dat het goed gaat in een chaotische of uitzichtloze situatie.

Blz. 28 Het telkens opzeggen van dit rijmpje zou de hik doen verdwijnen.

Blz. 29 Mensen denken altijd dat een ander het beter heeft.

Blz. 33 Gezongen door de 'Hiddekaampers' uit *Oosterwoolde*, die aan het begin van het nieuwe jaar met een kussensloop langs de huizen gingen om daarin een beloning voor hun nieuwjaarswens te krijgen.

Blz. 34 Die persoon is doodmoe.

Blz. 36 Wil je me uitschelden, prima, maar sla je me, dan mep ik terug.

Blz. 36 Als ieder het zijne krijgt, zijn er geen problemen.

Blz. 66 Je kunt niet steeds blijven uitgeven.

Blz. 66 Je moet eerst je verplichtingen nakomen voordat je gaat feestvieren.

Blz. 67 Die persoon is een beetje malende.

Blz. 67 Die persoon is niet bepaald snugger.

Blz. 70 Nu gaat het pas echt beginnen.

Blz. 72 Achteraf kun je gemakkelijk zeggen hoe het had gemoeten.

Blz. 73 Er is net genoeg.

Blz. 73 Alles weggeven en zelf nauwelijks genoeg hebben.

Blz. 74 Die persoon kan moeilijk tot een besluit komen.

Blz. 75 Die persoon zegt iets te zullen doen, maar dat zal wel heel lang gaan duren.

Blz. 75 Ook op een onhandige manier kun je iets voor elkaar krijgen.

Blz. 78 Gezegd wanneer men alles plotseling per ongeluk laat vallen.

Blz. 78 Aan alles of iedereen mankeert wel iets.

Blz. 79 Een onedel iemand roddelt over een ander, nobele mensen doen dat niet.

Blz. 79 Wie snel langs alles gaat zonder op te letten, ziet en ervaart niets.

Blz. 80 Wie op iets afgeeft, wil het vaak graag hebben. Ook: wie op iemand afgeeft,

wil hem of haar als partner.

Blz. 80 Het is nu eenmaal zo en we moeten er het beste van maken.

Blz. 85 Gezegd wanneer men iets gekregen heeft.

Blz. 85 Wie je nadeel heeft berokkend, moet dat ook weer goedmaken.

Blz. 86 Ik heb door wat je bedoelt.

Blz. 86 Gezegd wanneer mensen voortdurend klagen.

Blz. 89 Je moet niet het onmogelijke verlangen.

Blz. 92 Gezegd wanneer iemand mooie kleren aantrekt, maar niets voorstelt.

Blz. 95 Vooral gezegd wanneer iemand opmerkt dat het warm is.

Blz. 97 Wordt men in februari ziek en is het verloop slecht, dan sterft men in maart.

Blz. 97 Ik ben even weg, maar ik ben zo weer terug.

Blz. 101 Met je hoofd kun je ervoor zorgen dat er nogal wat misgaat.

Blz. 101 Dat stelt misschien niet zoveel voor, maar niet iedereen beschikt erover.

Blz. 102 Gezegd als iemand een wind laat.

Blz. 102 Wanneer men iets snel doet, levert men vaak minder kwaliteit.

Blz. 106 Ik heb erg veel over voor geld.

Blz. 107 Je financiële situatie kan altijd veranderen.

Blz. 107 Voor geld zijn mensen tot rare dingen in staat.

Blz. 109 Een niezende geit voorspelt regen.

Blz. 110 Een grote neus is bepalend voor het gezicht.

Blz. 111 Je moet het niet alleen geloven, maar het zeker weten.

Blz. 113 Wanneer mensen op een dag veel hebben moeten samenwerken, krijgen ze aan het eind van die dag vaak ruzie.

Blz. 113 Houd het kort en zeg direct waar het op neerkomt.

Blz. 114 Reactie op de vraag: waar?

Blz. 115 Ik zeg niets, maar ik ben er boos om.

Blz. 115 Je kunt denken handig te zijn in een aantal zaken, maar vaak loopt het toch verkeerd af.

Blz. 117 Je moet niet onnodig kritiek leveren als alles eerst goed was.

Blz. 118 Iedereen wil wel eens geprezen worden.

Blz. 119 Eerst regent het zachtjes, daarna harder.

Blz. 121 Een oude kerel heeft zeker nog wel eens belangstelling voor een jonge vrouw.

Blz. 121 Het meeste werk bestaat uit hard werken met je handen.

Blz. 122 Een man wordt niet dik, als hij maar aan seks doet.

Blz. 124 Haastig zijn levert zelden iets op.

Blz. 124 Vroeger werd de nageboorte van een paard in een eikenboom gehangen. Volgens het volksgeloof werd het veulen daardoor een krachtig, vurig paard.

Blz. 125 Zeven uur slapen is genoeg voor een mens; wie langer in bed blijft is lui.

Blz. 127 Vergoelijkend gezegd als iemand kaal is of wordt.

Blz. 128 De tijden veranderen en dus de omstandigheden.

Blz. 130 Ik ben of hoef niet op weg naar iets vervelends.

Blz. 132 Bij belangrijke mensen komt de klei-

ne man er niet aan te pas.

Blz. 133 Als het om een kleinigheid gaat, moet het door kunnen gaan (vooral gezegd bij een koop).

Blz. 133 Het is me eender.

Blz. 135 Wie het laatst binnenkomt, moet de deur sluiten.

Dit boek bevat een verzameling
Stellingwerver wijsheden.

Het is voorzien van prachtige illustraties.

ISBN 90-5513-429-5

9 789055 134298

NUGI 612